

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΣΤΕΑ ΜΟΝΟΝ 'Εν 'Αθήναις φρ. 18 — 'Εν δε ταῖς ἑκαρ. φρ. 18 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 28.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΑΝΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

Η ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

ΚΑΙ

Ο ΖΗΛΟΤΥΠΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ ΤΗΣ

Δράμα φανταστικόν, λίαν ἐκλογικόν.

(Ἡ ἰδέα ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἀριστοουργήματος τοῦ κόμητος 'Ανδρ. Δι' Καστροῦ).

ΠΡΑΞΙΣ ΜΟΝΑΔΙΚΗ

(Εἰς τὸ εἶδος τῆς).

ΣΚΗΝΗ Α'.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ μόνη ἀναγινώσκουσα τὰ ἄρθρα τῆς 'Ωρας.

Ναί με ἀγαπᾷ ὁ Χαρίλαος! τὸ αἰσθάνομαι. Τὰ φλογερὰ αὐτὰ ἄρθρα τοῦ ἐκφράζουν τόσον πόνον, ὥστε φοβοῦμαι μὴ πάθῃ ἀρθρίτιδα, ἰξαιτίας μου! Καὶ ἐγὼ τὸν ἐπρόδωσα, καὶ ἠθέλησα νὰ προσφέρω τὴν καρδίαν μου εἰς τὸν ἀπηνῆ ἑκείνον Καστέλλαν ὅστις ἀφοῦ με ἀρῆσεν ἔρημον καὶ πεινῶσαν ἐπὶ τόσους μῆνας, τῶρα με ἀπειλεῖ μετὸν θάνατον! (ἄδει).

Εἰς τὸ βρεῦμα τῆς ζωῆς μου
Διατί νὰ μὴ σὲ πνίξω,
Διατί νὰ μὴ σοῦ δείξω
Καὶ τὰ δόντια μιὰ φορά;
Καὶ με ἔλαμες ἀπαύστως
Σύνοδον νὰ σοῦ ζητήσω
Καὶ γελάς, εἴαν πεινάσω
Καὶ μ' ἀρνείσαι τὸν παρᾶ.

Πόσον ἀδύνατος εἶμαι! . (πιταρνίζεται).

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΤΙΜΟΛΕΩΝ καὶ ἡ ῥηθειςσα.

ΤΙΜ. (εἰσερχόμενος). Ὑγείαις! . . .

ΑΙΚ. (στρεφόμενη). Εὐχαριστῶ. Σὺ εἶσαι, Τιμόλεον; τί νὰ μοὶ φέρεις;

ΤΙΜ. Κακὰ ὁ ἄγριος ἐκεῖνος Καστέλλας ὤμοσε τὸν δλεθρόν σου.

ΑΙΚ. Κακὴ ἐποχὴ ἐφέτος (στενάζει).

ΤΙΜ. Λέγε φέτος οὕτω καὶ ὁ Βρυέννιος . . .

ΑΙΚ. Ἡ φέτος ἢ ἐφέτω ἔλαμε τὸν κακὸ ψυχρὸ μας χρόνον.

ΤΙΜ. Ἀληθῶς καὶ ἂν αὐτὸ συμβῆ, πόσους Αἰῶνας πικρίας θὰ διέλθω! Ὡ Φελλάχοι, ὦ Κινέζοι, ὦ Δασονομικά τοῦ Χλωροῦ! . . . (ἐξέρχεται ἀπελπισ.)

ΑΙΚ. Ὁ δυστυχής! (ἀκούεται ἐξωθεν ὁ Τιμόλεων ἔδων διὰ τῆς κιβάραις)

Ἀρέψατε πάλιν, βουλευταὶ εὐδαίμονες, ναρκίισσους
Στῆς ἐκλογῆς τοῦς χλοερούς κ' εὐώδεις παραδείσους.
Καὶ τὸν Τρικουπὴν στέψατε, ὅστις ἐμπρός σας κλίνει
Μὰ ἐγὼ δὲν κόπτω ὁ λαὸς τὴν ψῆφον δὲν μοῦ δίνει
Δὲν εἶν' ὁ βίος Μάϊος, Νοέμβριος δὲν εἶνε,
Μαραίνονται αἱ ἀνθηραὶ τῶν λόγων μου μυροῖναι.
Καὶ φεύγουν αἱ δισχίλια κ' ἡ δόξα μου συγχρόνως,
Ὡς ὦραι σταθερότητος στὰ φύλλα τοῦ Αἰῶνος.

ΑΙΚ. Δὲν ἀντέχω πλέον . . . διαλύομαι! βοήθεια (πίπτει κατὰ γῆς.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Καφενεῖον. Δύο βουλευταὶ, ἐξ ὧν ὁ εἰς ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΥΟΜΕΝΟΣ καὶ ὁ ἕτερος ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΟΜΕΝΟΣ.

ΑΝΤ. (ἐνῶ γράφει εἰς ἓνα Δήμαρχον διὰ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ προσληφθῆ εἰς τὸν συνδυασμόν). Εἶνε ἀτιμία νὰ

πολιτεύεται κανείς. Καλλίτερον να πνιγώ, παρά να πολιτευθώ πλέον. Λοιπόν μάς διαλύουν;

ΣΥΜ. (Θαυμάζων εν ένταλμα). (Πεντακόσιαι δραχμαί, ένώ έπερίεμα διαχιλίαι! . . και έν τούτοις πρέπει να όμιλώ ύπέρ). Αί βέβαια! . . τó προνόμιον του θρόνου . . ή προσάρτησις . .

ΑΝΤ. Άμα τούτο γενόμενον, θα επανέλθωμεν Συντακτικοί πληρεξούσιοι και θα τά διορθώσωμεν όλα . . .

ΣΥΜ. Φροντίσατε πρώτον να διορθώσητε τó Συντακτικόν σας.

Δύο ΠΟΛΙΤΑΙ ΕΞ εκείνων οτινες θα έγερθώσιν ένοπλιοι όπως συζητήσωσι τήν συγκάλεσιν Συντακτικής Συνελεύσεως.

ΠΡΩΤΟΣ (μεταξύ ένός χασμήματος και μιας ρομφαίδιας γαργαλι). Λοιπόν διαλύεται ή Βουλή . .

ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Άτσι λέγουν. Παιδί, φέρε μου μία πάστα φυστίκι.

Δύο ΜΑΓΚΑΙ έφημεριδοπώλαι.

ΠΡΩΤΟΣ. Ρε Γιάννο, άπόψε θα πουλήσωμε πολλά Έθνηκόν Πνεύμα, γιατί θα φωνάζουμε αή διάλυσις της Βουλής; έτσι μου είπε ό Χρήςτος.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ. Άμ δε θα πουλήσωμε! . έτσι και πέρου έπούλησα εξ φύλλα μοναχά.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

Οικία του ΧΑΡΙΑΔΟΥ.

ΧΑΡ. (γράφων) α . . . Τό βδελυρόν τούτο άνοσιούργημα τó σφαγιάζον τούς έλευθέρους θεσμούς της πολιτείας, εξήγειρε τήν γενικήν άγανάκτησιν του Έθνους, όπερ ζητεί μεγαλοφώνως τήν παραδειγματικήν τιμωρίαν των ένόχων. . .

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Οικία της ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ. Κείται αυτή κλινήςης, και εκατέρωθεν αυτής Ιστανται ό Ιατρός ΘΕΟΔΩΡΟΣ ό Πρωϊνός και ό Ιατρός ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ό Δίκαιος.

ΘΕΟΔ. Άγώ και οι πολιτικοί μου φίλοι γνωματεύομεν, καθώς και εις τó Συνέδριον, όπου έσχον τήν ύψηλήν τιμήν, μετά του ύπουργου της Χαριτοδρότου Άνάσσης. . .

ΑΡΙΣ. Συνάδελφε, είνε ή τετρακοσιοστή όγδόη φορά. . .

ΘΕΟΔ. Μίαν κατάθεσιν διπλωματικών έγγραφων επί του στήθους. . .

ΑΡΙΣ. Τέσπαρις Νέαις ιδέαις εις τά νεφρά. . .

ΑΙΚ. (έγειρομένη) Να χαθήτε, γομάρια. Άγώ άποθνήσκω της πείνας. . .

ΘΕΟΔ. Οί πολιτικοί μου φίλοι. . .

ΑΙΚ. Πνίξε τους. . .

ΑΡΙΣΤ. Ό λαός μου. . .

ΑΙΚ. Μούντζωσέ τον. . . Γκρεμισθήτε άπ' έδω. (φασγόν.)

(Άκούεται έξωθεν ό Καστέλλας άδων):

Όλην του Πετμεζά Τήν άσταςίαν Βίς τήν καρδίαν Κρυπτ' ή Βουλή. Όμως τόν βούρδουλα Άγχω στο χέρι Κι' άν της συμφέρη Ξανμιλεϊ.

ΑΙΚ. Ό σκληρός! . . εϋθυμεί, ένώ έγώ άποθνήσκω, ζήσασα δύο μόνον Νοεμβρίους. . .

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

ΤΣΟΥΤΣΟΥΝΑΤΟΣ, ΚΑΣΤΕΛΛΑΣ μετά της συνοδίας του και ή ρηθίσια.

ΤΣΟΥΤΣ. (είσερχόμενος και άναγγέλλων) Ό Καστέλλας! . . .

ΑΙΚ. Τυ ρηορθε, Τσουτσουνάτε! . (Ό Τζάννε! . θα επανέρω άρά γε τά λατινικά σου! .)

(Ό Τσουτσουνάτος κρέπτει τήν κεφαλήν έντός της βράκας του και άποσφραγεί.)

ΚΑΣΤ. (είσερχόμενος) Με γνωρίζεις και σε γνωρίζω. Λίγα λόγια ή καταδίκη σου ύπεγράφη. .

ΑΙΚ. Άχάριστε! Δέν ειμαι έγώ ή μήτηρ των τέκνων σου; Δέν έγαλούχησα τόν Ρικάκη σου, δέν έποδηγέτησα τόν Κώσταν σου; Δέν ύπήκουσα εις τας όρέξεις σου; . .

Δέν ένεκρώθην άπό τά πολλά γαι; Τί σοι ήρήθη; έκατομμύρια; έφείδρους; άπόλυτον έξουσίαν; Έθηκες τόν Αύ (ερρινόν άστέρα επί της κεφαλής μου, και τόν έβάστασα. Άρρασα τόν Μπούμπουλήν σου να τά κάμη όλα θάλασσα. Ένέχθην χάριν σου τας άγορεύσεις του Σωτήρη, τήν βράκην του Τσουτσουνάτου, τά λατινικά του Τζάνε. . . Τί άλλο ζητείς;

ΚΑΣ. Έσυχλαν. Είδα τούς Τούρκους και εξήλεуса τó ραχάτι τους. Δέχσασ; να ζήσης βωβή, κωφή και τυφλή;

ΑΙΚ. Άβλεο! . άποθνήσκω της πείνης; δός μου τήν γαλέταν του Σωτήρη τουλάχιστον.

ΚΑΣ. Άπόθανε! (Τή ρίπτει δύο κεραυνούς, ή Αικατερίνη πλπτει κεραυνόπληκτος, ή δε ψυχή της άνέρχεται πρds τó Κεντρικόν Γαμείον μέσση του «Τηλεγράφου» και τού α' Έθνηκού Πνεύματος.)

Πλατούσας, Κοκοράδας, Καραπάνος και ή λοιπή άκλουθία φωνάζουν: Έ Η Βουλή άπέθανε! Ζήτω ή Βουλή! . .

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ.

Οικία του Χαριλάου. Ό ΧΑΡΙΑΔΟΣ φέρων άσιδα, δόρυ, κράνος και θώρακα, ΚΑΛΛΙΓΑΣ φέρων πέλεκυν, ΣΤΑΜΟΥΔΗΣ φέρων καραβίαν, ΑΘ. ΠΕΤΜΒΖΑΣ φέρων τόξον και λοιποί φέροντες διάφορα όπλα.

ΧΑΡ. Ίδέτε τó οίκτρότατον της τυραννίας θυμα. Μή μ' έκλαμβάνετε σκιάν που έφυγε τó μνημα. Άγρία άν ήν' ή όψις μου και ό χιτών μου μέλας, Σε τέτοιο χάλι μ' έφερον ό φοβερός Καστέλλας!

Τό εγκλημα εξετελέσθη. Δέν άρκοϋσιν οι λόγοι πλέον. Όρκισθώμεν επί του πτώματος της σφαγιασθείσης να λάβωμεν εκδίκησιν.

ΟΛΟΙ. Έκδίκησιν!

ΧΑΡ. Έμπρός λοιπόν. (άδουσιν όμοϋ). Τά όπλα πάλιν λάβωμεν Ό παιδες του Τρικουπη Και μέσα σ' ένκ κιοϋπι

*Ας έμψωμεν με μια Κ' εκεί άς περιμένωμεν *Όσο να ιδοϋμε πάλι Κι' άν τρελλαθούνε κι' άλλοι Βγαίνουμε στα πλατεία.

ΧΑΡ. Άνοιξατε τά παράθυρα! Ό λαός επαναλαμβάνει τήν πολεμικήν μας κραυγήν, άκούετε; (άκούεται έγγηδs δ-μιλος άνθρώπων άδόντων εν εϋθυμία.) Σιωπή. . . Ζητω-κραυγάζουν ύπέρ ήμών! . . Όχι! Τί λέγουν; Ό ΟΜΙΛΟΣ (έξθερ ψάλλων).

*Ολαις ή παπαρούνας. . . Παπαρούνα μου!

Ό θεοί! (πλπτει άθυμος εις τας άγκάλας του Σταμούλη και μένει εκεί σκεπτόμενος επί εικοσιτέσσαρας ώρας. Καταπετάννυται ή αύλαία.)

Τελευτής.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑ.

Ε΄. ΣΟΦΙΑΔΕΣ — ΔΟΜΟΚΟΣ — ΦΕΡΣΑΛΛΑΙ.

Έν Φερσαλλοίς, τήν 7 Όκτωβρίου 1881.

Άγαπητέ μοι Βλάσι,

Έάν διατηρής ζωής εν τή μνήμη σου δυστυχείς τινας σελίδας της μεσαιωνικής ιστορίας, καθ' ους χρόνους διηροϋντο τά άνθρώπινα πλάσματα εις δεσπότας άπνηεις και κυρίους της τιμής, της έγργασίας και της ζωής του πλησίον, και εις δούλους, των όποιων ό ιδρώς και τά δάκρυα έπότιζον άγνωμόνα γην και έτρεφον άνηλεή κύριον έάν ένθυμείσαι, και ένθυμείσαι βεβαίως, τήν πολυστένακτον Ιστορίαν του φεουδαλισμου έν Εύρώπη, έχεις εις τινα Θεσσαλικά χωρία τήν μικρογραφίαν του σκοτεινού εκείνου βίου. Δύο χωρία, τó Ζάрко, περί ου σοι έγγραψα, και οι Σοφάδες, είνε χωρία ύποτελή, πληρόντα επί Τουρκοκρατίας φρόνον αϊματος, τιμής και έγργασίας. Δέν τα έμάρανεν ή πολιτική δουλεία μόνον, δέν ειχον επί του τραχήλου ένα τουρκον τύραννον, άλλ' έδούλευε νυχθήμερον τó σώμα, και έστέναζεν ή ψυχή υπό τούς βαδισμούς, τας άτιμώσεις και τήν πείναν. Ό τύραννος δέν ήτο τουρκος, δέν ήτο καν ό ιδιοκτητής των γαιών και της καλύβης, άλλ' ό άντιπροσώπως του, χριστιανός, όστις έφερε τó άγιον βάπτισμα, έφρίτα τακτικώς εις τού θεου τόν οίκον και μεταλαμβάνε τó Πάσχα. Ό άνθρωπος, υπό τήν μάστιγα του όποιου εκυπτε καθημαγμένος ό αύχλην του χωρικού, εις τó νεϋμα του όποιου άνπιστραπτει άπώλυτο ή τιμή της παρθένου, και παρέλυεν ή της συζύγου πίστις ήτο ό δαιμών γενικής καταστροφής, ό παρεμβαίνων εις πάσαν πράξιν και σχέσιν του καθημέραν ιδιωτικού βίου, ό παρακωλύων τόν άγρότην να καλλιεργή τόν άγρόν του, όταν αϊ κατάσαι του έφθανον μέχρις αυτού, ό εκδίδων άδειας διά σύναψιν γάμων, επί ώρι-

σμένη τιμή, ό άπομακρύνων επί οιαδήποτε προείρω προράσει τόν νεόνυμφον, κατά τήν πρώτην του γάμου νύκτα, όποτε ή νύμφη, ώραία και νεαρά, τφ ένέντα κτηνώδεις επιθυμίας!

Τοιαύτη είνε ή ζώσα Ιστορία του χωρίου Σοφάδες, υπό φιλόξενον, άλλά πεινιχρόν του όποιου καλύβην κατέλυσα και έγχευμάτισα χθές. Μή νομίσης ότι έπαυσαν τά δεινά του μετά τήν νέαν κατάστασιν των πραγμάτων, ουδ' Ισχυσαν έτι ή ευεργετική της έλευθερίας πνοή να διαλύση της δουλοσύνης τó φάσμα τó όποιον τó πιέζει και κατατυραννεί. Οί δυστυχείς αυτοί Σοφάδται μέχρι της χθές δέν ειχον ουτε καλύβην ουτε άγρόν. Έκοιμώντο υπό τήν μαρμαρυγήν των άστρων και έτρωγον της ημέρας τόν άρτον έπαιτούντες. Είνε μακρά Ιστορία, τήν όποιαν δέν δύνανται να περιλάβωσι τά στενά όρια μιας έπιστολής. Κατά τήν άτυχή τελευταίαν επανάστασιν, άφ' ής ήλπισαν ευτυχέστερον μέλλον, έγκατέλιπον και περιουσίαν και γενέθλιον, φεύγοντες των Τούρκων τούς διωγμούς. Έπανεληθόντες έπειτα εϋρον άλλους εν τούς οίκους και τούς κτήμασι, τούς όποιους ειχεν έγκατακτησει ή άδαιρεία του αίμοχαρούς άντιπροσώπου του Ζαρείφη, όστις είνε ό ιδιοκτήτης του χωρίου. Ό άνθρωπος αυτός, του όποιου τήν εικόνα έχεις εν τή περιγραφή άλλου συναδέλφου του, του Σπυράκη Έφέντη του Ζάρκου, ειχεν εκδώσει κανονισμόν, ουτινος τó α. άρθρον λέγει, ότι είνε ό άπόλυτος άρχων, άφ' ου εξαρτάται πάσα οιαδήποτε φύσις εν τφ χωρίω υπόθσεις. Έγων άλλοτε διά δωροδοκιών έλκύσει τούς πενομένους στρατιώτας της Όθωμανικής αυτοκρατορίας, μεθ' ών διέπραττε πών ασχοούργημα, τó όποιον ή φαντασία του διεισείτο, ήλπισεν επί στιγμην ότι ήθελε κατακτησει και τούς έλευθερόφρονες άνδρας του έλληνικού άποσπάσματος. Έβηκολούθει λοιπόν πολιτεύομενος ως άνεξάρτητος, προνομιούχος Πασσά, άρνούμενος εν έλευθερά έλληνική χώρη να δώση εις τούς φυγαδευθέντας τας έστίας και τούς άγρούς των.

Έπρεπε να παρίστασο κατά τήν σπαρακτικήν σκηνήν της εγενόμενής μάχης, να έννοήσης τήν άγανάκτησιν και τήν άγωνίαν μου. Τό φλέγμα και ή ψυχραιμία, μεθ' ής έλάλει ή ήκουεν εκείνους, των όποιων άφήρησε τήν περιουσίαν και καταπάτησε τήν τιμήν, μοι έφερον όλον τó αιμα εις τήν κεφαλήν μου. Τφ έρριπτον κατά πρόσωπον τας βιαιοτέρας πράξεις, τά καταχθονιώτερα εγκλήματα, τόν καταηάτο ή γραία, λαμβάνουσα στάσις και έκφρασιν έξηγησιμής Έρινυός, τόν εξητελίξεν ό χωρικός, τόν όποιον έστέρησε τού άγρου του, κ' εκείνους, άποτεινόμενος πρds τόν πρωθυπουργόν με Σατανά μεϊδιάμα, ήρκεϊτο να λέγη έρωτήσασε τούδε τιμίονε και φιλησούχουε πολιτας, Άγρονι ψυδή αυτοί. Παραδίδω εις τó ανάθεμά σου τó όνομα του Χρηστίδη, και άνάγραψέ το μεγάλοις γράμμασιν εν τή έφημερίδι σου, εάν σκέπτεσαι να δημοσιεύσης και τήν έπιστολήν μου αυτήν. Διότι είνε άνθρωπος ό όποιος έπρεπε να στενάξη υπό τά βαρύτατα δεσμά εν τφ Μενδρετέ, και όστις όμως ύπεκράπτετο έλευθερος εν έλληνικήφ χωρίφ μέχρι της χθές άντιστρατεύομενος και καταπατών θεμελιώδη άρχήν του έλληνικού πολιτεύματος!

Είπα μέχρι της χθές, διότι χθές ένώπιον του πρωθυπουργού εξετυλίχθη άπασα ή δυστυχής του χωρίου κατάστασις, ήτις ήτο άδύνατον πλέον να εξακολουθήση. Τό στρατιωτικόν άπόσπασμα έλαβεν άσπληράς διαταγάς να έγκαταστήσιν αύθημερόν τούς άποβλήτους χωρικούς εις τά κτήματα και τας καλύβας, και να έφορά πάσαν πράξιν του χριστιανού εκείνου σατράπου. Έγώ ήθελον ένθουσιωδέστατα

πικροτήσε τον φιλότιμον κύριον Ζαρείφην *) εάν απεφάσιζε να στείλη εις τον διάβολον τον αντιπρόσωπον του αυτον, και ηθελον ευλογησει την ελληνικην κυβερνησιν εάν κατόπιν τον εκάθιζεν εις το σκαμνί του κατηγορουμένου εν μέσαις Αθήναις!

Χθές είδα τον Δομοκόν, μικράν, τουρκικην πολίχνην, περι τής οποίας, δέν σου γράφω περισσότερα. Αλλ' ο Δομοκός ανεγράφη εις τα ημέτερα χρονικά, διότι είνε επίκαιρος στρατηγική θέσις, και πρό αυτου έναυάγησεν η του 1878 απόπειρα. Είνε λόφος γραφικός, την κορυφήν του οποίου καταλαμβάνει το φρούριον, πεπαλαιωμένον και σαθρόν, την δε δυτικην πλευράν η πόλις, εκτεινομένη και επί του κάτωθεν μικρού οροπεδίου. Το όχυρόν τής θέσεως δέν αποτελει το φρούριον καθ' έαυτο, άλλ' οι άπέναντι δεσπόζοντες λόφοι, ώχωρωμένοι διά προμαχώνων νεωτάτων και ασφαλών. Από των λόφων τούτων βλέπεις τής Οίτης τά βουνά, του Τυμφραστου, και τής Λοκρίδος και κάτω τμήμα τής μεγάλης λίμνης Νεζερούς. Δεξιόθεν αποκρύπτεται η Έβραϊκή, το χωρίον, μέχρι του οποίου είχε βεβαιήσει ο ελληνικός στρατός τότε! Μελετών τας τοποθεσίας αυτάς, χωρίς να είμαι στρατιώτης, εκέφθην διά μίαν στιγμήν πώς ηθέλομεν εκπορθήσει την όχυράν αυτην θέσιν, εάν ποτε την έπορθούμεν! Έλησμώνησα ίσως τον ένθουσιασμόν και την αυταπάρνησιν του Έλληνοσ, όταν πρόκειται περί μ. ας έρως ιδέας.

Είς τας μικράς πόλεις και τὰ χωρία θά συναντήσης πάντοτε δύο επισιμότητα—τον έπισκοπον και την διδάσκαλον μετά του διδασκάλου. Είνε τὰ προεξάρχοντα πρόσωπα, τὰ όποια εις τὰ γεύματα, εις τας έορτάς, εις την συνείδησιν αυτην παντός κατοίκου έχουσι την πρωτοκαθεδρίαν. Δέν ειζεύρω εάν εκ τής ιδανικής ταύτης συζεύσεως ώφελείται ποτε ο έπισκοπος, σου όμολογώ μόνον ειλικρινώς ότι τον άγιον Δομοκού Μισήλ αγαπώ εγκραδίας. Είνε εύρωστος, νεώτατος έτι και ώραιος άνήρ, προσμεϊδιών πάντοτε, αλλά πρό πάντων δέν είνε ίησουίτης καλόγηρος. Έχει ανοικτήν φυσιογνωμίαν και έλευθεριάζοντα τον λόγο. Κατ' εύτυχή σύμπτωσιν και η διδάσκαλος, καιτοι αυτόχθων, είνε ώραια και κομψή, ως άπόφοιτος άλλως τε του Αθηναικού Αρσακείου. Ο διδάσκαλος, ως με συγχωρήσῃ, δέν έχει ιδίαν ύπαρξιν, και ως μάλιστα συνοδεύει την συνάδελφον πάντοτε, είνε παρακολούθημά της. Αλλά δέν εννοώ διατί τόσοσν πνευματικόν σκότος χαρακτηρίζει του νέους πολίτας, άφου πάσα πόλις, πολίχνη και χωρίον τής Θεσσαλίας έχουσιν ανά δύο δι' ήμφοτέρα τὰ φύλα σχολεία. Βεβαίως τὰ σχολεία αυτὰ ουτε πόρους ίκανούς ουτε επιτυχῆ διοργάνωσιν έχουσιν. Αλλ' ο λόγος είνε άλλος, ακριβώς εκείνος ένεκα του οποίου οι δάσκαλοι, γεμάτοι το κεφάλι από γράμματα, είνε όποιοι τους γνωρίζεις. Λείπει η κοινωνική επιμιξία και ζωή, ο πρώτος, ο άλλθής και μέγας διδάσκαλος, εις τον όποιον πάντοτε ολοψύχως επίστευσα περισσότεροσν από όλα των φιλοσόφων τὰ βιβλία και των σχολαστικών τὰς γραμματικάς.

Ίδου όποιος είνε ο οικογενειακός βίος εν Θεσσαλίᾳ, εκτός ολιγίστων εξαιρέσεων. Ο οικογενειάρχης είνε η κεφαλή του οικου, αυτός πρώτον και κατόπιν οι λοιποί αρρενες, αντιπροσωπεύουσιν αυτον εις πάσαν κοινωνικην σχέσηιν, σύμφωνον έννοις προς τὰ έθιμα και την ανάπτυξιν τής χώρας. Σου έγγραφα ότι γυνή ένταυθα δέν ύπάρχει, και

ουτε ύπερβολήν ουτε άστεισμούς έγγραφα. Η γυνή, είτε οικοδεσποίνα, είτε οικοδεσποίνις, ούδαμού εξω του οικου φαίνεται, αλλά παραμένει εν αυτῷ νήθουσα, ράπτουσα, έπιστατούσα εν τῷ μαγειρείῳ μετά τής ύπηρετριάς, μεθ' ης συμβιοι άδελφικώς και άρμονικώτατα. Τσοσυτόν με έστενοχώρει και με εζάλιζεν η σύγχυσις αυτη μεταξύ κυριών και ύπηρετριάς, ώστε μοι συνέβη που, νομίζων ότι άλλθως άποτεινομαι προς ύπηρετριαν, να διαταξω όλίγον άποτόμως την μεγάλην του οικοδεσπότου κόρην, ητις προθύμως μοι έφερε φωτιάν διά το σιγάρον και κρασί κόκκινον ως η παρειά της. Όταν οι άνδρες κάθηνται εις την τράπεζαν, η Θεσσαλή όφελει να φέρη τὰ φαγητά, ν' αλλάξῃ τὰς πινακίδας, να κεράσῃ τον οίνον, και εν τέλει να σου ρίψῃ νερόν να νιφθῃς. Την τελευταίαν αυτην περιποίησιν ουδέποτε κατώρθωσα να δεχθῶ, διότι πιστεύω ότι είνε πλέον η τελευταία ταπεινώσις τής οικοδεσποίνης, τής οποίας τὰ έργα και η άποστολή εν τῷ νεώτερω κοινωνία είνε άλλη, πολλῶσν συμφωνοτέρα προς την άνθρωπίνην φύσιν και τον οικογενειακόν οργανισμόν.

Αναχωρών εκ Δομοκού έβλεπα τον νεφελογείτονα Όλυμπον κεκαλυμμένον από χιόνια, ο δ' άνεμος, όστις εκείθεν ηρχετο, επάγωνε την νιοήν. Είς Φέρσαλα έρθασα πρό τινων ώρων. Περί του χωρίου αυτου δέν έχω να σοι είπω τίποτε. Ίσως εκ του όνόματος έλαβες άλλην ιδέαν. Αλλά δυστυχώς παρέμεινεν ως μία ιστορική μόνον ανάμνησις, διότι άπέναντι τής πολίχνης δεικνυται η πεδιάς η γνωστή εν τῷ βωμαϊκῷ ιστορίᾳ υπό τόνονμα Κυριόσ Κεφαλαί. Αύτιον θά επισκεφθῶ Μοναστήριον οθωμανών, περί ου ελπίζω να σοι μεταδώσω εζ' Αλμουρού πληροφορίας περιέργους.

Z . . .

ΒΥΡΩΝΕΙΑ ΕΝ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙῳ

20 Οκτωβρίου Τρίτη.

Προχθές Κυριακήν συνωθύμεθα περί μουντζουρωμένον τεμάχιον χάρτου, τοιχοκόλλητον επί τής θυρίδος ενός καφενείου. Ήτο το έπίσημον πρόγραμμα τής Νομαρχίας, κανονίζον τὰ τής τελέσεως των Αποκαλυπτηρίων. Δέν θά έφερων τον λόγον μετά τήσεσ σπουδῆς επ' αυτου, εάν δέν έτήρουν ακόμη παιδικούς τινας πόθους και συνηθείας, εν οίς και η εν ώρα έστίασεως κακή εξίς του τείνειν άνυπομόμως την χείρα εις τὰ εκεί που παρακειμενα πινακία του έπιδορπίου, περιφρονών και παρορῶν τὰ έπιπροσθούντα κορυκεύματα. Και είνε, που λέτε, το πρόγραμμα τουτο τα εύχυμότερον όπωρικόν, όπερ έγέννησε το ζήτημα των Αποκαλυπτηρίων, ζήτημα προσφιλέστατον έμοι, διότι μου ένθυμιζει τήσας ώραιάς στροφάς από το άθάνατον Αηξοθε του Ασκαράτου.

Έκ τής άναγνώσεως των πρώτων αυτου γραμμών κρατύνεται η πεποίθησίς μου ότι όσον άλλαχού αι τοιαύται ύποθέσεις γεννώσι την ώραιαν μαγίαν του ένθουσιασμού, κατά τον ποιητήν, τόσοσν εν τῷ περιστάσει αυτη άνεπτύχθη η παράδοξος μαγία τής πρωτοβουλίας. Ής πρωτοστάται τής ίδρύσεως άνακηρύσσονται όμοι ό εν Αθήναις Σύλλογος, η πόλις του Μεσολογγίου, το Πανελλήνιον, και ο εν Λονδίνο κ. Γεννάδιος, ως είδά που. Η έορτή ώρίσθη

Διά την 25ην Οκτωβρίου τῷ επινεύσει του Δημοτικού Συμβουλίου· άλλ' εν αρχῇ του προγράμματος άναγινώσκομεν ότι ώρίσθη αυτη τῷ άποφάσει του επί των Έσωτερικών ύπουργείου.

Τὰ δύο πρώτα άρθρα του μ. ας φιλοδορῶσιν εν άρχιερατικόν μνημόσυον εν τῷ καθολικῷ (sic) ναφ του Αγίου Σπυριδωνος ύπερ των εν τῷ έρω άγωνι πεσόντων φιλελλήνων, και ύστερον εν τῷ κήφω των Ηρώων μίαν δοξολογίαν ύπερ αναπαύσεως τής ψυχῆς (sic) του μεγατίμου φιλέλληνοσ κτλ. Ευσεβάστως παρατηρούμεν ότι έπαρχει τοίς φιλέλλησι μνημόσυον έσται η εν τῷ μικρῷ πλατείᾳ, τῷ προς άριστοτεράν τῆς εις τὰ Ηρώα φερουσῆς όδοσ, άνευγειρομένη. Στήλη εις μνήμην άπάντων των φιλελλήνων, και έπαρκῆς δοξολογία — όχι όμως ύπερ αναπαύσεως τής ψυχῆς του — έσται τῷ ημέρα εκείνη η ρητορεία και η ποιησις. Είνε δ' άνωφελές να τεθῶσιν εις κίνησιν τὰ φελώνια των έρρών και τὰ εξαπτέρυγα των εκκλησιών και οι όγκημοι του παπα-Καλλινίκου, και αι variations των ψαλτών μας, και η ποδάργη του Σ. Αρχειπισκόπου, όστις δωρεάν τῷ ημέρα εκείνη θά έξαντλήσῃ και την άρχιερατικην του μεγαλοπρέπειαν, και τους πόδας του, και τας εύχάς του, ως τινας συνειθίζει επικερδέτερον, και δὴ έγκαρδιώτερον, να δαπανᾷ ύπερ άλλων μάλλον χριστιανών και μάλλον δούλων του Θεου, η δια τον άσεβῆ και βωμολόχον ποιητην του Κάϊν και του Δόν Ζουάν. Αλλ' άφου έδένυσεν ούτως, θά ήτο λογικώτατον, και άπορούμεν διατί των δύο πρώτων έδαφίων δέν προηγήθη άρθρον κανονίζον την τέλεσιν λιτανείας, όχι πλέον δια να άνοιζουν οι καταρράκται του ουρανοσ, ως αι άεμινισται εκείναι λιτανείαι του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Αθηνών, αλλά δια να κλεισούν μέχρι τής παρελεύσεως των έορτών μας, και δυνηθώμεν άφόδως να άναρτήσωμεν τας άψιδας μας και καμαρώσωμεν πραγματωθείσας τας έλπίδας μας.

Έξακολουθῶ να λείγω άπλήστως το σροθό μου: «Είς το μνημόσυον και την τελετήν θηλοσσι λάβει μέρος κατά βαθμόσ 1) ο δήμαρχος, 2) τὰ παρευρεθέντα μέλη του όμωνώμου συλλόγου Βύρωνος» δηλαδή, όσοι εζ' ύμων Κύριοι του συλλόγου μέλλετε να παρευρεθῆτε εις την πανήγυριν δέν έχετε θέσιν εκεί, άλλ' όσοι παρευρεθῆτε... που; πιθανώτατα την ώρα εκείνη εν τῷ κενῷ κεφαλή του συντάσσοντος το πρόγραμμα» 3) αι πολιτικά και στρατιωτικά άρθρα, 4) οι διευθυνται των εκπαιδευτηρίων, 5) οι διευθυνται των δημοσιών και ιδιωτικών καταστημάτων, 6) όσοι των πολιτών προαιρούνταισ κτλ. Αλλά των μέν ιδιωτικών καταστημάτων οι διευθυνται ήδύναντο να συμπυκνωθῶσιν άνευ βλάβης τής προσωπικότητος αυτών εν τῷ εκτετη κλάσει, ως προς δε τους των δημοσιών, ω! τουτο είνε πλέον το μη περαιτέρω προγραμματικής προνοίας, διότι η πτωχή μας πόλις στερείται δυστυχώς τοιούτων κέντρων.... Και όλα αυτὰ, κυρίαί και κύριοι, τὰ θέλει ν' άρχίσουν από τῆς 10ης Π. Μ. Ίσως νομίζει ότι κατ' εκείνην την ημέραν ο άκραφνής ένθουσιασμός ύπαγορεύει να μείνη τις νήστις, άγνων, ότι, εάν η ευαίσθητος καρδιά ήνε η μήτηρ του ένθουσιασμού, πατήρ όμως αυτου είνε ο πεπληρωμένος στόμαχος.

Και μη ύπολάβητε ότι το καλλιτέχνημα τουτο τελευτᾷ

Ξηρά Ξηρά με τους βαθμούς του! Έχει και επίλογον, εν φη πανηγυρικώτατα μας διαβεβαίωι ότι το όνομα του Βύρωνος έσται άθάνατον εν τῷ ιστορίᾳ· ώστε επιτρέπει εις αυτον να ψάλλῃ μετά του Δημητρίου Παπαρηγοπούλου:

Έλπίζω εις το μέλλον.

Και ο ίδικός μου επίλογος είνε ότι αι γνωσται θυμηδῶσ εγκύκλιοι των δημάρχων των χωρίων και αι εκθέσεις των χωροφυλάκων κατ' ουδέν ζυγίζουσιν ελαφρότερον του έπισήμου προγράμματος του αντιπροσώπου τής Κυβερνήσεως.

Άσυγκρίτως εύπροσωποτέρα τής γελοιογραφίας αυτης, τοιχοκόλληθείσῃ εν χειρογράφω, δίκην γνωστοποίησεως πλάνητος χοροδιδασκάλου, παρέστη η προκήρυξις του αξέσπου και φωτισθέντου κ. Δημάρχου, τυπωθείσα, άνατυπωθείσα, επιμεμελημένη, υπερελλενίζουσα την λέξιν, δίκην έπαρχιώτιδος πειρωμένης να γιγουράρῃ προς έπισκέπτας εν τῷ αἴθουσῃ της. Αλλ' ο κ. Δήμαρχος τουτο έχει το κοινόν μετά των συνταγματικών βασιλέων, ότι κάτωθεν των επ' όνόματι αυτου έγγραφων μόνον την ύπογραφήν του θέτει, άλλοι δ' εύθύνονται δια τὰ εν αυτοίς.

Προκήρυξις όμως τόσῳ μεγαλοπρεπῶσ εξακοντιζομένη προς τους άπανταχού Έλληνας και φιλέλληνας δέν δημοσιεύεται πρό δώδεκα μόνον ημερών, ουδ' άρείται εις το παράθυρον του φαρμακείου Σταθάκη και τας στήλας τής Αιτωλίας. Και αν, κατά την επισιμείωσιν τής Αιτωλίας, άπάντες έχουσι καθήκον να προσέλθωσιν προς εις Μεσολόγγιον επί τῷ έορτῇ, έπροσεν η προκήρυξις πρό μακροῦ χρόνου να έδη το φῶσ τής δημοσιότητος, όπως, επίκαιρως και μέχρι των αντιπόδων καταστῆσῃ, παράσῃ τὰ άπαιτούμενα προς όδοιπορίαν χρόνον εις τους εκεί που τυχόν εκσφενδονισθέντας Έλληνας και φιλέλληνας.

Πτωχῆ Σύλλογε! ηξίους χρυσόγλυπτον το όνομά σου επί του μαρμαρίνου άνδριάντος, και ήδη εν τῷ περι ου ο λόγος δημαρχικῷ έγγραφῷ μεταξυ δύο κομμάτων μόνον άναφέρεσαι, ως φιλοτίμως συνδραμών και επιστατήσασ. Τί άγνωσούνη! και τί ειρωνεία! ένθυμιζουσα μοι τας συνήθεις άπολύσεως ύπαλλήλων, εις ους συγχρόνως εκφράζεται και η βασιλική ευαρέσκεια. Σε συλλυποῦμαι, και άναγνωρίζω ότι εζ' όλων των νοσούντων την μαγίαν τής πρωτοβουλίας, ου δικαιότερον νοσείς.

Η πόλις από χθῆς ηξεταο ένδυομένη τὰ έορτάσιμα. Συνεπῶσ εις πάντων την διάνοιαν, εις τὰ χείλη πάντων άνέρχεται μία σκέψις, μία έρώτησις: Θα βρέξῃ; δέν θα βρέξῃ;— Αλλά, καθ' ην στιγμήν γράφω, άγρίως εζω μαινεταί ο βορρᾶς και η βροχή. Κύριε Συντάκτα του γνωστού μας προγράμματος, τί λέτε; έθύμωσεν ο θεοι, διότι τον άνακατώσατε με τον Βύρωνα, η διότι δέν έπρονοήσατε να κανονίσητε έπίσημως λιτανείαν ύπερ ήλιου και αἰθρίας; Αυτὰ είνε παρατυπία, και, η ούτως η άλλως, σείς πταίετε!

Έν άμέσως προσεχῆ επιστολῇ τῆς διακοσμήσεως τής πόλεως μας.

22 Οκτωβρίου, Πέμπτη.

Γνωρίζετε την Κατερίνα; Έγώ την γνωρίζω. Νοικοκυ-

*) Σ. Μ. Χ. Μη χάνεσαι! Ο φιλότιμος κ. Ζαρείφης βεβαίως θά είνε καταγοητευμένος από τον αντιπρόσωπον του!

ροπούλα, τιμία, απόγονος ενδόξων αγωνιστών, μετρούσα έκατον έτος παρηρόμενον με την άπώλειαν μιάς έλπίδος, φτωχούλα, ως μόνος αναγνωστικός αναμνήσεις φέρουσα τό αλφαβητάρι και τή έντός τών ζαχαράτων στιχάρια, Ικανοποιούσα με τον άργαλλό της όμοϋ την φιλεργίαν και φιλομουσίαν της, σπανίως ύπερβαίνουσα την αύλήν του σπητιού της, και σπανιώτερον επίδεικνύουσα την κεφαλήν της χωρίς φακλόλι. 'Αλλά έτυχε νά έχη θείαν φιλοστόργως έπαγρυσανόσαν* και έξαρνά μίαν ήμέραν έπιστολή της θείας τή αναγγέλλει την ταχυτάτην άφιξίν της όμοϋ με ένα . . . γαμβρόν! και έπειδή ή κοινωνία είνε κακή, διά νά μή δώσωσι λαβήν εις την κακολογίαν, πρέπει ό γάμος νά τελεσθ. . . την έπιούσαν της άφίξεώς των!

Φαντασθήτε την θείαν της Κατερίνας! δέν άφίεται εις την χαράν της, διότι πρέπει νά έτοιμασθ* δέν έτοιμάζεται, διότι που καιρός! και όμως μετ' όλίγον θά είνε νύφη! και πρέπει νά κατασκευάζη τά νυμφικά της, και πρέπει νά βράψη νέα προικιά, διότι όσα πριν μετά πολλού κόπου συνήγε, τά κατηνάλισκεν έν πρός έν, καθ' όσον προεβαίνον τά έν, και ύπεχώρουν αί έλπίδες. . . . Κτυπή ύπό άπελαισίας τό μέτωπόν της, πνέσσει, καλει άρωγούς, δύο τρί, γειτόνισσας, φέρνει άνω κάτω τά έμπορικά, κόπτει ύφάσματα, βράπτει έσθήτας, σφονγγαρίζει, κάμνει γλυκίσματα, μένει επί ήμέρας άπλυτος, εις λήθην παραδίδει τό φακλόλι της, σκέπτεται άν πρέπει νά φορέση ως νύφη φέσι ή πέπλον, χιλιάς γνώμας άκούει, και τάς χιλιάς παραδέχεται, έν τή άσυχλία της άπετρατισθή, και επί τέλους συμπραίνει κανείς ότι άπειρώς ύποφερτοτέρα είνε με τάς παντούφλαις, με την πόλκα, και τό φακλόλι της, αλλά ήσυχη, παρά τώρα εις τάς παραμονάς της εϋδαιμονίας της με τά νυμφικά της και τά προικιά της και τή χαμάρα της.

Γνωρίζετε τό Μεσολόγγι; Έγώ τό γνωρίζω. Είνε ή Κατερίνα. 'Η Κατερίνα εις τάς παραμονάς τών γάμων της.

'Εζώμεν ήσυχια μεταξύ μας. Τό θέρος είχουμεν την Τουρλίδα μας, τον χειμώνα την λίσχην μας. 'Αλλά τό έαρ και τό φθινόπωρον; Αί! ή ζωή μας, τόσον άπλή, έπρεπε νά άπλοποιήση και τον χρόνον. Συνεπώς αί δύο αύται έποχαι συγχωνεύονται εις τάς άλλας δύο, και είνε πολυτέλεια πάσα ίδία περι εκείνων πρόνοια. 'Αλλά άν ώραίαν έαρινήν ή φθινοπώρου δείλην, επανερχόμενος εκ μακροϋ έν τή Τουρλίδι περιπάτου, άνεζήτησι πρός άνάπαυσιν τό γνωστόν εκεί καφενεδάκι, και τό άνεύρισκες, άλλ' έρημον και κεκλεισμένον, τί πρός τούτο; ό καφεπώλης άρκετών μηνών ζωήν κατηνάλωσεν έργαζόμενος; πρέπει νά άπολαύση τον παράδεισον της όκηρίας του. . . 'Εάν άγγίαν έαρινήν και φθινοπώρου νύκτα, μετά βροχλν άδιάκοπον, εύρεθεις έν τή όδω, μυριάκις ένεπέσεις μέχρι γονάτων εις μυρίας βορβορώδεις ένέδρας, τί πρός τούτο; 'Ο κ. Δήμαρχος, ή ή σκιά του, θά είνε βεβαίως εκει παρούσα διά νά σάς παραμυθήσει: «Καλά νά πάθετε! δέν είνε χειμώνας ακόμα γιά φανάρια. . . οί τίμιοι πολίται αύτή την ώρα μένουν 'ς τά σπήτια τους. . .» 'Ετρώγαμεν τά θαυμάσια ψάρια μας, τους σπάρους και τάς μαρίδας μας, έσμεννόμεθα δι' αύγοτάραχα και πρωθυπουργούς, έξυπνώμεν ένίστε έρωτόληπτοι, πάντοτε κακολόγοι, χειροκροτούμεν από του τούβου του 'Ερώου τον Κουρδουρούμπαν*) έν τή επετείω εορτ* της έξόδου τρυγούδωνά την

*) Μαθητήν του Έξαρχοπούλου.

έξοδον, με όλίγα γραμματάκια μεταμορφούμεθα εις δικηγόρους, δίγως γραμμάτια έμένομεν ψαράδες και έκοιμάμεθα, ότε αίφνης από τά μέρη της 'Αττικής, δίκην κοιλιακού τούρου, ένσκήπτουσιν έν μέσω ήμωv δύο λέξεις:

Βύρων — 'Αποκαλυπτήρια.

'Η δευτέρα ήτο άγνωστος εις τό λεξικόν μας* ή πρώτη μόλις άνέτειλε και έδωε κατ' έτος εις τά χείλη μας κατά την επείτειον της έξόδου, ότε ιστάμεθα πρδ εκτεθειμένης εις κόνος παριστώσης την έν Μεσολογγίω όρκομωσίαν του Βύρωνος φουστανελοφόρου (!)* ή την άνεφεραμεν και άλλοτε μετά δυσθυμίας, ένθυμούμενοι ότι κάποτε ό δημός μας είχεν άσωτεύσει διά προσεχη ίδρυσιν ένός άνδριάντος 6,000 δραχμωv. — Κινούμεθα όλίγον σπασμωδικώς, χασμώμεθα, και έξακολουθοϋμεν τον ύπνον μας. 'Αλλά δευτέρα βιαιότερα ρίπνη άττικού άνέμου φέρι μεγαλοφωνώτερον εις τ* αύτιά μας τάς κατηραμένας αύτάς λέξεις: Βύρων — άποκαλυπτήρια! 'Ανακινούμεθα σπασμωδικώτερα, παραλαλοϋμεν, μουρμουρίζομεν, βλασφημούμεν, τριβομεν τά μάτια μας, και έξυπνούμεν. και έπειδή είμεθα άνηπτοι, και ήκαλλώπιστοι, ζητούμεν όλίγον καιρόν όπως εϋπρεπισθώμεν* άλλ' ό καιρός επείγει, και ήμάς άκόμη κατέχει άνισχύρους ή μεθυστική έκείνη μετά τον ύπνον άτονία. . . Βύρων — 'Αποκαλυπτήρια! ως τηλεβόλου πλέον βοή μάς ξεκουραίνει, και τότε μόνον ξαφνισμένοι χύνομεν όλα τά νερά επάνω μας, μένομεν με τάς σαπουνάδες 'ς τ' αύτιά μας, θέτομεν τό δεξιόν ύπόδημα επί του άριστερου ποδός, φρορούμεν άντι λαϊμοδέτου την ζώνην μας, και έξερχόμεθα εις τάς όδους πανηγυρίζοντες με τον νυκτικόν μας σκοϋρον.

Και τέλος πάντων άφού δέν μάς ήρσεν ό Σεπτέμβριος, και εκίνησαμεν διά τον 'Απρίλιον, παρεμείναμεν εις τον 'Οκτώβριον, μόλις δέκα ήμέρας πρδ της ταχθείσης ήμέρας, άποναρκωθέντες, νύτοσχεδιάσαμεν μίαν επί της διακοσμήςσεως της πόλεως έπιτροπσίαν, άπεβορβορώσαμεν, επισκευάζοντες, τους βορβορώδεις δρόμους μας, και μόλις σήμερον μετά πολλούς ιδρωτάς και κόπους ό Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου τρέχει έδώ κ'έκει, κατορθοί νά άνεϋρη και δημιουργήση εκ τών ένόντων δύο πρδς χρήσιν τών ζένων καταλύματα.

'Αλλοίμονον! όχι ένός, άλλά μυρίων Βυρώνων ό φιλελληνισμός δέν θά έξήρει ν' άνάψη έντός τών χλωροφωρμένων σπλάγγων μας, άν μου επιτρέπεται ή φράσις, σπινθηρα ένθουσιασμού. 'Η επί της διακοσμήςσεως έπιτροπεία διά νά κατασκευάζη σημαίας κατηνάλωσεν άπειρίαν ύφασμάτων* τίς έμπορος άρά γε είχε την γενναϊότητα νά πωλήση εϋσυνειδήτως καν τό πράγμα του; δ εϋλεμπορος εκεινέν άτεγκτος, έπιμένει, όχι νά ένοικιασθώσιν ως συνήθως, άλλά νά άγορασθώσιν αί διά τάς άψίδας δοκοί του* ό άμαζήλατης έπωφελήθη της ευκαιρίας νά ζητήση 40 φράγκα επί μίαν ήμέραν διά την άμαζάν του, ό καραγωγέυς έφιλοτιμήθη νά κουβαλήση τό άθλιώτερον χωμα πρδς επίστρωσιν τών όδων, και αύριον οί λευκοϋχι άποβιάζοντες εις Τουρλίδα τους ζένους μας, άν δέν αφήσωσιν άμείωτα τά ύπέρογκα ναυλά των, βεβαίως θά τά αναβιδώσωσι. Τά πλείεστα καταστήματα θά είναι σηματοστόλιστα και φωτολαμπη ύπό ένθουσιασμού; ύπό εϋγνωμοσύνης; όχι* ύπό πνεύματος έμπορικου συναγωνισμού. — Κυρζι μου, μεθ' όσων

εϋτυχῶ διατελών εις φιλικάς σχέσεις, θέλετε νά μάθετε διατί, όταν οί επί της διακοσμήςσεως της πόλεως συνάδελφοί μου ήνώχλουν τους δακτύλους και τάς βελόνας σας με τάς ύπερτρακοσίας της τελετής σημαίας των, οδδόλωσ άνεμίγην εις την διανομήν αύτήν; διότι δέν επεθύμου, έστω και τό άμυδρότερον συνοφρώμα, έστω και τό σιγαλότερον ούφ! νά ρυτιδώση τό μέτωπον και τά χείλη σας έξ αίτίας μου. . .

'Εργοστάσιον τελετών.

Μιλτιάδης Σέχος και Σα.

Μόνον ό τίτλος λείπει από της θύρας του ύπο της επιτροπείας καταληφθέντος δωματίου διά τάς εργασίας της. Δύο τρεις τράπεζαι, άτμηλωσ τοποθετημέναι, όλίγα καθίσματα άτμηλέστερα έτι, επί τών τραπεζών ύφάσματα άνεμίξ λευκά, κυανά, έρυθρά, πράσινα, κίτρινα, σημαίαι ήμισκομμένα, άλλαι ήτοιμασμέναι, έλληνικαι, άγγλικαι, ίταλικαι, και παντοίαι, επί μιάς γωνίας έσωρευμένοι φανοί ποικιλόχροοι, επί της άλλης στέφανοι μύρτων, επί τών τοίχων κρεμάμεναι στεφάνοι, αί μεν φέρουσαι όνόματα φιλελλήνων αγωνισθέντων εις τό Μεσολόγγι, αί δε τό αρχικόν στοιχείον του όνόματος του Βύρωνος. 'Εδώ ομίλιο κοπτώντων, εκει γραφόντων, άλλου διδόντων, συζητήσεως, φιλοφρονήσεως, άνταλλαγαι ιδεών και φρονημάτων, έρωταποκρίσεις, βλακειαι, καταθέσεις, επιθέσεις, δημιουργίαι, καταστροφαι, έργασίαι χειρών και εργασίαι κεφαλών, ψαλλίδες, βελόναι, κλωσταί, σκαπάναι και βόκη. 'Ιδού τά έντροφήματα τών όφθαλμών και τών ότων του εκει εισερχόμενου και στιγμάς τινας παραμένοντος.

Τί δύναται τις επάνω κάτω νά άκούση εκει μέσα: — Τί Κουρτοπάσης ει' αύτός; νομίζω κάποιος είνε Κουρτοπάσης εις 'Αθήνας. — Καύμενε γιά τον πρόεδρο της 'Ιταλίας τον επήρες; άλλά βέβαια της αύτης οικογενείας θά είνε. — Αύτά τά Β τί σημαίνουν; Βασιλεύς; — Κόβετε, κόβετε! Τώρα νά κόψουμε Γαλλικαις. Αύτοι οί 'Αγγλοι μάς έβγαλαν τή πίστι με τή σημαία τους* κ' εκει άκόμη ιδιότροποι! — Θα δώσουμε σημαίαις εις τά σπήτια σου είνε 'ς τό δρόμο; — Όχι, όχι* πρέπει νά κάμουν! — 'Αμ άν δέν κάμουν; — Νά τά παραδώσωμεν εις τό κοινόν δνειδος. — Είσαι βέβαιος ότι ό Στίλτσμπεργ ήτο Πολωνός; — Βεβαϊότατος! — 'Αφήστε τάς σημαίαις και κυττάχτε τους δρόμους* τους δρόμους! Δέ θέλουμε Αυστριακας σημαίαις* τους έχω πείσμα των Αυστριακωv. — 'Επειτα, όταν κατήρχετο ό Βύρων εις την 'Ελλάδα, έξ έλου του εϋρωπαϊκού τύπου μόρον αί εφημερίδες των τον έμυκτηρίζον. — 'Ολοι κυττάζουν 'ς αύτή τή περίστασι νά ώφεληθούv* κανείς δέν πονεί τό φτωχό τό Δημό μας. — 'Οσο γιά ιδέαις, έχουμε ένα σωρό. — Νά φωταγωγήσωμε τή Βαράσσοδα! — 'Ωραία! και της κυρά 'Ράνης τό κάστρο! — Πείρημα. — Συμποσίον θά δοθ* άνεν τό πιστεύω. — 'Αν δέν είνε ό πρόεδρος, τους κάνομε ένα μεταξύ μας. . . με σπάρους και πετάλια. — Μ' αύτά που 'χοδεύουμε, παντρεύομαι δέκα φτωχαις. — 'Ο κ. Δήμαρχος: (έν στιγμαίς ένθουσιασμού) Με τους καλούς, είμαι καλός.

Διά νά μή έξαντλήσω τών στήλων σου την ύπομονην, φίλατον Μη Χάγεσαι, οδ άποχαιρέτιζω, σκοπών όλίγα διευθυντής δυνάμενος νά συμπένη με δλους τους θαμωνάς

τινα περι του ώραιύμου της πόλεως νά τά συμπεριλάβω εις τάς προσεχεις σημειώσεις μου. και πριν σ' έγκαταλείψω, ένθυμούμενος ότι αύριον Παρασκευη θά ύποδεχθώμεν Συλλόγους, προέδρους, άντιπροσώπους, άνταποκριτάς, όήτορας, ποιητάς και ζύμπαν τό έπιτελειον αυτώv, δέν δύναμαι νά μή αναγράψω, πρδς θείαμβον της φιλοξενίας, τον έξης συντομώτατον μεταξύ δύο γοικοκυράδων διάλογον, ούτινος έγενόμην αύτήκοος:

— Αί κυρά Κωσταινα, δέ θά πάρης κανένα ζένο 'ς τό σπήτι σου;

— 'Αμ δέ θά 'μπάσω 'γώ 'ς τό σπήτι μου τους κερατάδες!

Πιάξ.

ΦΡΟΥ — ΦΡΟΥ

'Ομολογήσατε ότι δέν έφαντάζεσθε ότι τά 'Αποκαλυπτήρια του Βύρωνος θά έγίνοντο άφορμη δημοσιεύσεων τόσον ώραιων εκ Μεσολογγίου 'Επιστολών, οίαι αί δύο έν προηγούμενοις άριθμοίς και αί σημεριναι. 'Ωστε τό Μεσολόγγιον δέν έξάγει μόνον πρωθυπουργούς και αύγοτάραχα, άλλά και άνταποκριτάς και σπάρους.

Και άκόμη δέν μάς εφθασεν ή βασιλίσσα όλων αυτώv τών επιστολών, ή περιγράφουσα τά 'Αποκαλυπτήρια!

Και ήρχισαν οί καρποί της άνοχής του ύπο την Δημαρχίαν ένθροισθέντος χάρις εις την 'Αστυνομίαν και του Καμπούργλου καταγωγίου. Σκηναί, συμπλοκαί, ίσως αίματα, κλητήρες, κακό.

'Ημεις, κύριε Καμπούργλε, είμεθα άλλης γνώμης και ίδου ποίαις:

'Η σωστό καταγωγή ή σωστό ζυθοπωλείον.

Αύτά τά άνάμικτα μόλις τά ύποφέρομεν εις τά παγωτά και εκείνα!

'Εν δάκρυ εις την λευκήν περιστέρην 'Ελένην Λεβίδου* τοιαύται άραχνοειδεις ύπάρχεις πετώσι τόσον όγλίγορα από της βαρείας άτμοσφαιρας μας. Πτΐσιν έχοις έλαφράν, γλυκεία ψυχή!

Τό δημοτικώτερον όλων τών έξοχικωv ζυθοπωλείων, τό του Κωστ* Λάμπρου έν τή Πλατεία Κολωνακίου, του όποιου ή προσωρινή διακοπή των εργασιών έλύπησε τόσον τους φανατικούς θαμωνάς του, (κύριε Φωκίανέ, χαίρειτε!) ήνοιξε και πάλιν τάς φαιδράς άνοιχτοκαρδους αϊθούσας και τον καταπράσινον κήπον του με νέον γνησιώτατον ζύθον, πρωτοτύπου κατασκευής, καμμίαν ζένην ούσίαν μή έχοντα, ταχύν εις τό πίνεσθαι, βρωδύν εις τό εϋθυμείν, ζυνθάν εις τό χρώμα, καλόν εις την γεύσιν. Δωμάτια Ιδιώτερα δι' εκλειστούς διασκεδάσεις. 'Ολα τά είδη των όρεκτικωv, καθαρότης πλήρης, ύπηρεσία ταχεία, και επί πάσι τούτοις

του, τόσον εύφρεστος, διασκεδαστικός, πρόθυμος. Χειμών, κρύο, πολιτικά εις έξαψιν, ζύθος, έξοχή, κατ' εύθειαν εις **του Λάμπρου.**

Έφάγαμεν και ήμεις ένα γαλακτοπούρεκον, χάρις εις αγαθήν τινα και ήπαινετήν πράξιν του Έπουργού των Έσωτερικών, χάρις εις την δικαίαν προαγωγήν του καλού και παχυτάτου φίλου μας Γεωργίου Σ. Μαυρογένους, προδιδασθέντος εις τηλεγραφικήν β' τάξεως. Ο ύπουργός θα συνεπλήρου κατά πάντα την καλήν του πράξιν, αν δεν απέστελλεν αυτόν εις Λάρισσαν, όπου τον μετέθεσε, και δεν έστέρει ήμας μεν αγαθού φίλου, τό τηλεγραφείον δε Άθηνών νοήμονος και ίκανού υπαλλήλου.

ΡΟΚΟΣ ΧΟΙΔΑΣ.

Ίδου ή παραίτησις ήν ό παρ' Έφείταις άντεισαγγελεύς, ό δημοφιλής **Ρόκος**, κατέβαλε προς τον κ. Έπουργόν επί της Δικαιοσύνης όπως μείνη έλεύθερος ν' αγωνισθή **ζωσπαστικώς** εις τας επικειμένους **κρισίμους** έκλογάς:

Προς τον επί της Δικαιοσύνης κ. Έπουργόν,

Όταν, Κύριε Έπουργέ, ό τσαίκις άνευ αιδούς και δίκης περιύβρισθεις και έτι περατόλμως και θρασέως περιύβριζόμενος κυρίαρχος Λαός καλήται προς έκλογήν αντιπροσώπων έλευθέρων, ζηλοτύπων της άνεξαρτησίας και των δικαιωμάτων των, έχόντων μίαν πεφωτισμένην γνώμην και τό θάρρος του την γνώμην ταύτην ύποστηρίζειν, πιστεύω άκραθάντως ότι πιστεύετε μετ' έμού, ότι έγώ, άγνός, άδολος, είλικρινής δημοκρατικός, έχω την ύποχρέωσιν να παραιτηθώ της θέσεως του παρ' τοις εν Άθήναις Έφείταις Άντεισαγγελέως και να συναγωνισθώ μετ' του Λαού τον έθνικόν άγώνα ύπέρ Μιᾶς, Έλευθέρας, Μεγάλης Δημοκρατικής Έλλάδος, και εν τη άκραθάντη ταύτη πεποιθήσει να προσδοκώ ταχείαν την άποδοχήν της παραιτήσεώς μου.

Άθηναι τῆ 23 Οκτωβρίου 1881.

Ο πολίτης.
Ρόκος Χοιδᾶς.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Λάρισα τῆ 21 Οκτωβρίου 1881.

...Άλλ' ό,τι νυν ταράττει τας νέας αποκτηθείσας χώρας, ως έξάγεται εκ της φαινομένης άγανακτήσεως των ανθρώπων, είναι αι διασταυρουμένοι φῆμαι περί άγορών Τσιφλικίων, προς άς οι άχαρίστοι έλευθερωθέντες, δεν άφίνουσι ποσώς ξένον τό όνομα του πρωθυπουργού της Έλλάδος. Είναι τι, ως λέγουν, άνάλογον της άγοράς της διαδοήτου Καστανιώτισσας, διά μεσίτου και μεριδιούχου εύνοουμένου και της άκρας έμπιστοσύνης, και άπαραλλάκτως, λέγεται, ότι τό πράγμα λαμβάνει χώραν ως και εκεί. Ο Άγαθολλῆς, ό τροφοδότης σύμπαντος του έλληνικού στρατού, ό, ως γνωστόν, μέχρις άφραιώσεως αγαπών και αγαπώμενος παρ' του γλυκυτάτου, έκαμε μέχρι τουδε τρεις άγοράς: την του Τσιφλικίου Ούζουμ-Καραλέρι άντι 7,000 λιρών, την του Τσιφλικίου Παζαράκι άντι 8,000 λιρών, και την του Πασσαλί άντι 3,000 λιρών. Αί άγοραί είναι γεγονός,

διότι έστάλη και επιστάτης ήδη, ό γνωστός ένταύθα Φαρμακίδης, άλλ' επίσης ως γεγονός, αι μυσαραί γλώσσαι παριστούν και τον συνεταιρισμόν του πρωθυπουργού.

Τοσαύτη είναι ή καταλαλιά ως εκ της άγανακτήσεως των άθλιών αυτών και άχαρίστων έλευθερωθέντων, ώστε δεν φείδονται και προσώπων ύψηλοτέρων, όπερ ποσώς δεν πιστεύω. Έφθασαν εις τοιούτον βαθμόν κακεντρέχειας αυτοι οι άθλιοι έλευθερωθέντες, ώστε σχολιάζουν και αυτήν την διαταγήν του Γενικού Άρχηγού του να δοθώσι μυριάδες δραχμών προς τον Άγαθοκλήν, εκ των 200,000 φράγκων εις χρυσόν των εις αυτόν άπ' εύθείας σταλέντων εν Λαμία, ως σᾶς έγγραφον άλλοτε, και την σχολιάζουν ποικιλοτρόπως, ενῶ ή διαταγή είναι άπλουστάτη και ώρειλον να έννοήσασι ότι άποδίδει καθαρώς τό συμφέρον του δημοσίου.

Άλλ' ό,τι εκπλήττει και ταράττει τας φρένας των έδῶ είναι ή επιδιωκομένη άγορά όλοκλήρου της Έπαρχίας Βελεστινίου άντι 500,000 !! παρ' του ίδιου Άγαθοκλή !!. Ένταύθα κάμνει στάσιν ό νους μου, ή άδυνατώ να προχωρήσω ! διό μεταβαίνω εύχαρίστως εις έτερον θέμα.

Συ έγγραφον περί του δικαιώματος του έκλέγειν και έκλέγεσθαι των Όθωμανών και άνευ του νενομισμένου όρκου του πολίτου Έλληνος κατά την ρητήν ύπόσχεσιν. Τα πράγματα έντελώς μετεβλήθησαν σήμερα και χωρίς να δύναμαι επί του παρόντος να σοι είπω τίνι τρόπω, βεβίον είναι ό Σχουλισλάμης άπήνητησεν χθές τους έδῶ Μπέηδες ότι δύνανται χωρίς να προσκρούσουν εις την πίστιν, να δώσωσι τον όρκον του πολίτου Έλληνος, ή να λάβωσι συνεπώς, αν θέλωσι, μέρος εις τὰ της πολιτείας της Έλλάδος. Τοῦτ' αυτό διαβεβαιού και ό Μουφτής, εις τρόπον ώστε ως ως λέγεται, οι Τούρκοι θα έκτεθώσι και διά την θέσιν του Βουλευτου παρακινούμενοι.

Άλλ' είναι τοσαύτη ή ταπεινότης και ή κολακεία της Έξουσίας, έννοώ του Β. Έπιτρόπου όπως λάβη ή Κυβέρνησις την συνδρομήν τούτων, ώστε ή κολακεία έφθασε τὰ όρια αυτού του γελοίου. Διά να έννοήσῃς τοῦτο σοι φανερώω ένγεγονός, αξιον άληθώς να γραφή εις τας στήλας του ΑΜη Χάνεσαι, αλλά τό όποιον αίσχίστην αίσθησιν έπροξένησεν εις τους πολίτας και τον στρατόν, διότι οὔτος θα τό έκτελέσῃ. Οι Τούρκοι είχαν Μπαϊράμ, διό τό φρουραρχείον αυνεπεία παραστάσεων του Β. Έπιτρόπου εξέδοτο την ακόλουθον διαταγήν.

Α' Αρχομένου αύριον του Μπαϊρεμίου των Όθωμανών, θέλετε διατάξει τ' ακόλουθα.

1ον. Σήμεραν την 3ην και ήμισειαν ώραν μ. μ. θέλουν ρίφθῃ 5 κανονοβολισμοί διά των πεδινών τηλεδύλων του 4ου πυροβολικού, δι' ασφαιρών βολών, κτλ.

2ον. Την πέμπτην πρωί θέλει ρίφθῃ εις κανονοβολισμός άκραιώς την ώραν καθ' ήν θέλει άνυψωθῇ ή **όθωμανική σημαία** εις τὸ Μπαϊρακλή Τζαμί, τρεις δε κατά την κατάβασιν αυτής την αυτην ήμέραν, κατά δε τας ώρας καθ' άς ό Χόντζας θα προσκαλεί εκ του Τεμένους τους Όθωμανούς εις προσευχήν θέλουσι ρίπτεσθαι άνα τρεις κανονοβολισμοί.

3ον. Την Παρασκευήν, Σάββατον και Κυριακήν πρωίως πρό της Ανατολής του Ηλίου θέλουν ρίπτεσθαι άνα τρεις κανονοβολισμοί όπόταν ό Χόντζας θέλει επίσης προσκαλεί τους Όθωμανούς εις προσευχήν, καθ' όλον δε τό διάστημα των άνωτέρω ήμερών θέλουν ρίπτεσθαι κανονοβολισμοί ως την ήμέραν της Πέμπτης.

Εις την Έλλάδα άισχος και τὰ τέκνα της !